Presse og Information

Den Europæiske Unions Domstol
PRESSEMEDDELELSE NR. 101/15
Luxembourg, den 15. september 2015

Dom i sag C-67/14
Jobcenter Berlin Neukölln mod Nazifa, Sonita, Valentina og Valentino Alimanovic

En medlemsstat kan udelukke unionsborgere, der tager dertil med henblik på at søge beskæftigelse, fra visse ikke-bidragspligtige ydelser

Udlændinge, der rejser til Tyskland for at opnå en social ydelse, eller hvis opholdsret alene er begrundet i søgning efter et arbejde, er udelukket fra den tyske grundsikringsydelse (»Grundsicherung«) [1]. Domstolen har i dom Dano [2] for nylig fastslået, at en sådan udelukkelse er lovlig for så vidt angår statsborgere fra en medlemsstat, der rejser ind på en anden medlemsstats område uden viljen til at finde beskæftigelse dér.

I den forelæggende sag ønsker Bundessozialgericht (forbundsdomstol for socialsager, Tyskland) oplyst, om en sådan udelukkelse også er lovlig for så vidt angår unionsborgere, der er rejst ind på en værtsmedlemsstats område med henblik på at søge beskæftigelse dér, og som allerede har arbejdet dér i en vis periode, når disse ydelser er garanteret statsborgere fra værtsmedlemsstaten, der befinder sig i samme situation.

Spørgsmålet er opstået i forbindelse med en tvist mellem Jobcenter Berlin Neukölln og fire svenske statsborgere: Nazifa Alimanovic, der er født i Bosnien, og hendes tre børn Sonita, Valentina og Valentino, som er født i Tyskland i henholdsvis 1994, 1998 og 1999. Familien Alimanovic forlod Tyskland i løbet af 1999 for at tage til Sverige og vendte tilbage til den førstnævnte medlemsstat i løbet af juni 2010. Efter deres tilbagevenden havde Nazifa Alimanovic og hendes ældste datter Sonita indtil maj 2011 flere midlertidige jobs eller beskæftigelse i mindre end et år inden for rammerne af aktiveringstilbud. Siden har de ikke udøvet nogen erhvervsaktivitet. Familien Alimanovic blev herefter tildelt grundsikringsydelser i perioden mellem den 1. december 2011 og den 31. maj 2012, nemlig for det første, for så vidt angår Nazifa Alimanovic og hendes datter Sonita, arbejdsløshedsunderstøttelse for langtidsledige (»Arbeitslosengeld II«) og for det andet socialydelser til ikke-arbejdsdygtige ydelsesberettigede for børnene Valentina og Valentino. I 2012 ophørte den kompetente myndighed (Jobcenter Berlin Neukölln) med at udbetale ydelserne, idet den var af den opfattelse, at Nazifa Alimanovic og hendes ældste datter ikke havde ret til at få tildelt de pågældende ydelser i deres egenskab af udenlandske arbejdssøgende, hvis opholdsret alene var begrundet i søgning efter et arbejde. Følgelig udelukkede denne myndighed også de øvrige børn fra tildelingen af de respektive ydelser.

Som svar på den tyske rets spørgsmål har Domstolen i sin dom af dags dato fastslået, at den omstændighed, at unionsborgere, hvis opholdsret på en værtsmedlemsstats område alene er begrundet i søgning efter et arbejde, får afslag på tildeling af visse »særlige ikke-bidragspligtige ydelser« [3], der også udgør »sociale ydelser« [4], **ikke er i strid med ligebehandlingsprincippet** [5].

---

[1] Formålet med disse ydelser er bl.a. at sikre de støtteberettigedes underhold.
[2] Domstolens dom af 11.11.2014, Dano (C-333/13), jf. ligeledes CP nr. 146/14.
[3] Disse ydelser er defineret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29.4.2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (EUT L 166, s. 1, og berigtigelse i EUT 2004 L 200, s. 1), som ændret ved Kommissionens forordning (EU) nr. 1244/2010 af 9.12.2010 (EUT L 338, s. 35). For Tysklands vedkommende er der i forordningen bl.a. anført de ydelser, der har til formål at sikre et underhold i henhold til grundsikringen for arbejdssøgende. Bundessozialgericht har kvalificeret de omhandlede ydelser som »særlige ikke-bidragspligtige ydelser«.
[4] Som omhandlet i »unionsborgerdirektivet« (direktiv 2004/38/EF).

Domstolen fastslår, at formålet med de omhandlede ydelser er at sikre et underhold til personer, der ikke kan sikre et eksistensminimum, og at de er genstand for en ikke-bidragspligtig finansiering gennem skatten, selv om de er en del af en ordning, der herudover fastsætter ydelser, som skal fremme arbejdssøgningen. Domstolen fremhæver, at disse ydelser, ligesom det var tilfældet i Dano-sagen, skal anses for »sociale ydelser«.

I denne henseende bemærker Domstolen, at en unionsborger for at få adgang til sociale ydelser som de i hovedsagen omhandlede kun kan kræve ret til samme behandling som værtsmedlemsstatens statsborgere, såfremt den pågældendes ophold på værtsmedlemsstatens område overholder betingelserne i »unionsborgerdirektivet« [6].

Hvad angår arbejdssøgende, såsom de i den foreliggende sag omhandlede, fastslår Domstolen, at der er to muligheder for at give en ret til ophold:

Såfremt en unionsborger, der har gjort brug af en opholdsret i egenskab af arbejdstager, er **uforskyldt arbejdsløs efter at have arbejdet i mindre end et år**, og den pågældende tilmelder sig arbejdsformidlingen som **arbejdssøgende**, **bevarer den pågældende unionsborger sin status som arbejdstager og sin ret til ophold i mindst seks måneder**. I hele denne periode kan den pågældende påberåbe sig ligebehandlingsprincippet og har ret til sociale ydelser.

Når en unionsborger **endnu ikke har arbejdet** i værtsmedlemsstaten, eller når **perioden på seks måneder er udløbet,** kan en arbejdssøgende ikke udsendes fra denne medlemsstat, så længe det kan dokumenteres, at den pågældende fortsat søger arbejde og har reelle muligheder for at blive ansat. I det tilfælde **kan værtsmedlemsstaten imidlertid afslå at tildele enhver social ydelse**.

Endelig bemærker Domstolen, at når en stat skal til at vedtage en foranstaltning med henblik på udsendelse eller fastslå, at en person udgør en urimelig byrde for det sociale system under sit ophold, skal der tages hensyn til den pågældende persons personlige forhold [7]. Domstolen fremhæver imidlertid, at en sådan **individuel undersøgelse ikke er nødvendig** i en situation som den, der foreligger i hovedsagen, da det i »unionsborgerdirektivet« fastsatte **gradvise system til bevarelse af status som arbejdstager** (system, der har til formål at sikre retten til ophold og adgangen til sociale ydelser) **selv tager hensyn** til forskellige forhold, der karakteriserer **de personlige forhold** for ansøgeren om en social ydelse. Domstolen bemærker desuden, at spørgsmålet, om tildelingen af de sociale ydelser udgør »en urimelig byrde« for medlemsstaten, skal bedømmes under hensyn til samtlige de indgivne personlige ansøgninger samlet.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retstvist. Det tilkommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

Dommen offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Billeder fra domsafsigelsen er tilgængelige via »Europe by Satellite« ☎ (+32) 2 2964106

---

[5] Dette princip er fastsat i EU-traktaterne og præciseret i artikel 4 i forordning nr. 883/2004 og artikel 24 i direktiv 2004/38.

[6] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29.4.2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, om ændring af forordning (EØF) nr. 1612/68 og om ophævelse af direktiv 64/221/EØF, 68/360/EØF, 72/194/EØF, 73/148/EØF, 75/34/EØF, 75/35/EØF, 90/364/EØF, 90/365/EØF og 93/96/EØF (EUT L 158, s. 77, og berigtigelse i EUT 2004 L 229, s. 35, og i EUT 2007 L 204, s. 28).

[7] Domstolens dom af 19.9.2013, Brey (C-140/12).